

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/164/2015
Identifikačné číslo spisu: 7014200705
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7014200705.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľky: L., zastúpená: JUDr. Helena Knopová, advokátka, Štúrova 20, Košice, proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ulica 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25.04.2014 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Sd/41/2014-82 zo dňa 29.04.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Sd/41/2014-82 zo dňa 29.04.2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom č. k. 8Sd/41/2014-82 zo dňa 29.04.2015 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25.04.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým odporca podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietol žiadosť navrhovateľky zo dňa 11.03.2014

o invalidný dôchodok s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo dňa 11.03.2014 nie je invalidná, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd v odôvodnení rozsudku poukázal na posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, vysunuté pracovisko v Košiciach zo dňa 27.10.2014, v ktorom posudkový lekár konštatoval, že závery z ortopedického vyšetrenia zo dňa 08.07.2014 a funkčný nález vyplývajúci z ochorenia pohybového ústrojenstva s krátkodobou hospitalizáciou na kožnej klinike nie sú dôvodom pre zmenu pôvodne stanovenej miery poklesu. Zároveň konštatoval, že navrhovateľkou doložené rozhodnutie odporcu o stanovení 41%-nej miery poklesu pracovnej schopnosti vychádza z iných kritérií a týka sa úrazovej

renty z titulu choroby z povolania. Ďalej krajský súd poukázal na závery posudkového lekára uvedené v lekárskom posudku zo dňa 17.03.2015. Podľa lekárskeho posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo dňa 10.06.2014 a lekárskeho posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunutého pracoviska v Košiciach zo dňa 19.06.2014, ako aj doplnujúcich posudkov posudkového lekára zo dňa 27.10.2014 a 17.03.2015, sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľky choroby dýchacej sústavy - kapitola VIII, oddiel B, položka 3, písm. b) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 30% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Rovnakú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť konštatoval aj posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo dňa 11.03.2014, z obsahu a záverov ktorého vychádza napadnuté rozhodnutie odporcu. Výsledok lekárskeho posudku zo dňa 11.03.2014 bol potvrdený aj lekárskymi posudkami zo dňa 10.06.2014, 19.06.2014, 27.10.2014 a 17.03.2015, ktorými bol po podaní opravného prostriedku zo strany navrhovateľky opätovne posúdený jej zdravotný stav a v rámci ktorých boli zohľadnené aj navrhovateľkou novo doložené lekárske správy. Všetky uvedené odborné lekárske posudky zhodne skonštatovali vyššie zmienené choroby dýchacej sústavy ako rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľky, odôvodňujúce 30%-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Krajský súd na základe vykonaného dokazovania v súdnom konaní dospel k záveru, že skutkové okolnosti, týkajúce sa miery poškodenia navrhovateľkinho zdravia, boli dostatočne dodatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi, ktorí vo svojich posudkoch zhodne vyhodnotili jej zdravotné postihnutia. Medzi jednotlivými závermi posudkových lekárov neboli zistené žiadne rozpory a o ich odbornej úrovni nemal krajský súd dôvod pochybovať. Odvolacie námietky navrhovateľky neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu. Vzhľadom na opätovné niekoľkonásobné zhodné posúdenie zdravotného stavu navrhovateľky posudkovými lekármi Sociálnej poisťovne nepovažoval krajský súd za potrebné vykonanie dokazovania znalcom na posúdenie schopnosti výkonu práce navrhovateľky, ako to navrhovala jej právna zástupkyňa písomne i na pojednávaní dňa 01.12.2014. Navrhovateľka teda nie je invalidnou podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a preto nespĺnila jednu zo zákonných podmienok pre priznanie invalidného dôchodku v zmysle § 70 ods. 1 tohto zákona. Podľa názoru krajského súdu navrhovateľka v konaní o opravnom prostriedku predloženými listinnými dôkazmi (najmä odbornými lekárskymi nálezmi) nepreukázala, že jej zdravotný stav odôvodňuje vznik invalidity. Z dôvodu, že sa navrhovateľke nepodarilo spochybníť správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok, mal krajský súd za to, že o jej žiadosti bolo rozhodnuté správne, zákonne a v súlade s objektívne zisteným skutkovým stavom.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a rozhodol tak, že nepotvrďuje napadnuté rozhodnutie odporcu. Mala za to, že krajský súd dospel k neúplným skutkovým zisteniam. Počas konania navrhovateľka poukazovala na skutočnosť, že o jej zdravotnom stave bol vypracovaný lekársky posudok pre účely úrazovej renty, kde jej bola stanovená 41%-ná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pričom krajský súd sa touto skutočnosťou nezaoberal. Následne bol vypracovaný lekársky posudok, kde posudkový lekár opätovne dospel k záveru o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí - choroby dýchacej sústavy so stanovením 30%-nej miery poklesu. Navrhovateľka tiež namietala, že krajský súd nezohľadnil, že jej bola stanovená 41%-ná miera poklesu, ale vychádzal z posudku, v ktorom jej bola stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 30%. Taktiež nebral do úvahy skutočnosť, že navrhovateľke jej zdravotný stav nedovoľuje sa nikde zamestnať, nakoľko má chorobu z povolania a pravidelne dostáva astmatické záchvaty, čiže z dôvodu zdravotného stavu nemôže vykonávať ani inú prácu. Naďalej trvala na tom, že spĺňa podmienky na priznanie invalidného dôchodku, ktorých splnenie vyplýva aj z doložených lekárskeho správ.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedla navrhovateľka v odvolaní, nepovažoval za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť,

objektívitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní. Pokiaľ navrhovateľka žiadala v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporca poukázal na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný na podporu svojich tvrdení navrhnuť dôkazy. Pochybnosti navrhovateľky o nesprávnom posúdení jej zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané jej subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Nakoľko navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by sa jej zdravotný stav zhoršil v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nevznikol jej nárok na invalidný dôchodok.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporca a krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľky a či navrhovateľka splnila podmienku vzniku nároku na invalidný dôchodok, ktorou je invalidita poistenca.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenc, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z uvedeného vyplýva, že pre uznanie invalidity sa vyžaduje nielen dlhodobosť nepriaznivého zdravotného stavu, ale súčasne musí ísť o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý dlhodobu, nielen prechodne podľa poznatkov lekárskej vedy, spôsobuje trvalý pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere nad 40%.

Navrhovateľka v žiadnom podaní neuviedla konkrétne dôvody alebo námietky, ktoré by spochybňovali závery posudkov a nepreukázala, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jej schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia.

Vzhľadom na to, že posudzovanie miery funkčnej poruchy je odbornou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiada so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo dňa 11.03.2014 a 10.06.2014, ako aj posudky posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Košiciach zo dňa 19.06.2014, 27.10.2014 a 17.03.2015 tieto podmienky spĺňajú.

Posudkoví lekári Sociálnej poisťovne pobočky Košice a ústredia v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľky a ňou predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľky sú choroby dýchacej sústavy zaradené do kapitoly VIII, oddiel B, položky 3, písmeno b) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. Uvedenému zdravotnému postihnutiu zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozmedzí 20% až 30. Navrhovateľke bola určená najvyššia možná miera poklesu, a to 30%. Posudkový lekár v lekárskom posudku zo dňa 17.03.2015 konštatoval, že „...tento rozsiahly nález dokumentuje u posudzovanej už známu prieduškovú astmu ako chorobu z povolania s normálnymi ventilačnými pomermi v kľude s ľahkou hyperreaktivitou na metacholín a hyperreaktivitou na stredne ťažkú až ťažkú záťaž... Takto podrobne dokumentovaný funkčný postih rozhodujúceho zdravotného stavu u posudzovanej naďalej z posudkového hľadiska nezdôvodňuje invaliditu, ponechaná 30% miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.“

Tvrdenie navrhovateľky, že jej súčasné, v konaní preukázané zdravotné postihnutia zodpovedajú vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nebolo lekárske nálezy preukázané. Jej subjektívne presvedčenie, že zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nie je rozhodujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zverenú posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Navrhovateľka ani v odvolacom konaní nepreukázala nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania za účelom posúdenia nových skutočností či odstránenia rozporov.

V súvislosti s námietkou navrhovateľky uvedenou v podaní doručenom krajskému súdu dňa 02.02.2015, že jej zdravotný stav by mal byť prehodnotený v čase rozhodovania súdu, odvolací súd dodáva, že v konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia odporcu, teda ku dňu 25.04.2014 (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.), hoci zákon nevyklučuje možnosť, aby odporca na základe ďalších dôkazov prehodnotil svoje rozhodnutie; takáto možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodu na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania nových a nových lekárske nálezy a dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia odporcu, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu.

Nemožno súhlasiť s námietkou navrhovateľky, že krajský súd nezohľadnil rozhodnutie odporcu vypracované pre účely úrazovej renty, kde jej bola stanovená 41%-ná miera poklesu pracovnej schopnosti. S predloženým rozhodnutím odporcu sa vysporiadal posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Košiciach v lekárskom posudku zo dňa 27.10.2014 konštatujúc, že toto rozhodnutie vychádza z celkom iných kritérií, aké sa používajú pri posudzovaní zdravotného stavu za účelom stanovenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Na uvedený lekárske posudok zo dňa 27.10.2014 poukázal aj krajský súd v napadnutom rozsudku. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že úrazová renta ako jedna z peňažných dávok úrazového poistenia, predstavujúca poistenie pre prípad poškodenia zdravia alebo úmrtia zamestnanca v dôsledku pracovného úrazu a choroby z povolania, je síce tiež upravená v zákone č. 461/2003 Z. z. rovnako ako invalidný dôchodok, avšak kritériá na jej priznanie sú odlišné ako pri invalidnom dôchodku. Pri posudzovaní nároku na invalidný dôchodok sa

vychádza z miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou osobou a pri nároku na úrazovú rentu zas z poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu pracovnú činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., t.j. z poklesu pracovnej schopnosti, teda podľa odlišných kritérií.

Tak ako krajský súd, aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky zatiaľ nepodmieňuje invaliditu podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a že navrhovateľke nevznikol nárok na invalidný dôchodok.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka nebola v tomto konaní úspešná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.